

ปัญหากระบวนการตรากฎหมายของรัฐสภาไทย เป็นสิ่งที่ได้รับการกล่าวถึงมากในเชิงวิชาการของประเทศไทย และส่งผลกระทบต่อประชาชนตลอดจนสังคม ที่ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมืออย่างทันที่ ซึ่งการไม่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่รวดเร็วในยุคปัจจุบันของกระบวนการตรากฎหมายดังกล่าว เป็นสาเหตุที่นำมาสู่การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงกลไกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีส่วนสนับสนุนให้การปฏิรูปการเมืองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในส่วนของกระบวนการตรากฎหมายของรัฐสภาไทยประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาพบว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของไทยในปัจจุบันเกิดความล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการจัดกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้อยู่หลายประการ เช่น

1. ร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการและเหตุผลเดียวกันมีผู้เสนอหลายฉบับ ทั้งที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาในการจัดทำระเบียบวาระการประชุมและเสียเวลาในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

2. การประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนมาก ทำให้ต้องใช้เวลาในการพิจารณานานเกินความจำเป็น ในขณะที่หลักเกณฑ์และวิธีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเปิดโอกาสให้มีการถ่วงเวลาได้ง่าย เพราะไม่มีการกำหนดเวลาสำหรับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ

3. การให้ผู้นำฝ่ายบริหารมีอำนาจมากในกระบวนการนิติบัญญัติ เช่น กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต้องได้รับการรับรองจากนายกรัฐมนตรี และการให้ผู้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นพูดกล่าวต่อพระมหากษัตริย์ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติ

ซึ่งแนวทางแก้ไขที่ค้นพบ ได้แก่

1. การจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายอย่างในสภาของประเทศฝรั่งเศส เพื่อช่วยให้การกลั่นกรองและพิจารณาร่างกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การกำหนดเวลาการอภิปราย (พิจารณา) ในสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควรยกเลิกมิให้ผู้ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือกว่าฝ่ายนิติบัญญัติในเรื่องการรับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินและการพูดกล่าวถวายต่อพระมหากษัตริย์

The problems related to the legislative process of the Thai National Assembly have been academically widely criticized as it produces significant effects upon the public and the society because the laws promulgated cannot be effectively used as a tool to solve the existing social problems instantly. Such an incident can be considered as not responsive to the fast changes of the society of the present era.

The problems related to the aforementioned legislative process lead to the present study with a view to find the guidelines to improve the related mechanism which would support the political reformation under the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 specifically in the area of legislative process of the Thai National Assembly.

The study reveals that Thai legislative process is slow and unreasonably inefficient. It is necessary to improve more appropriate rules and procedures

to pass the legislative proposals. Problems related to considering legislative proposals are as follows:

1. A single bill with the same principle and reasoning proposed by different sponsors, be it the cabinet or members of different political parties of the House of Representatives, creates problems in arranging the agenda of the meeting of the House and it is a waste of time.

2. The meeting of the House to consider the bill requires several stages and they are usually unnecessarily time consuming. Besides, the rules and procedures for the consideration of legislative proposals can easily afford the opportunity to stall their passage as there is no time limit for passing each bill.

3. The leader of the Executive branch is given too much power in the legislative process such as the financial bill has to be certified by the Prime Minister and the Prime Minister has to present the bill to His Majesty the King for his approval. Such actions can be regarded as exercising power of the executive branch over the legislative branch.

The following remedies have been found:

1. A Draft Legislation Committee as that of the French National Assembly should be set up to review and consider the bill before it is sent to the House.

2. A time limit for the debate on the bill in the House of Representatives should be fixed so that the bill can be speedily considered. The power of the executive branch over the legislative branch in the area of the requirement of certification of financial bill and the presentation of the bill to His Majesty the King for His signature should be cancelled.